

Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας Δήμου Πειραιά

Θέματα Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

ΜΕΡΟΣ Α: Πνευματική Ιδιοκτησία

- ✓ Νομικό Πλαίσιο – Ορισμοί
- ✓ Περιουσιακό και Ηθικό δικαίωμα
- ✓ Μεταβίβαση – Διάρκεια Δικαιώματος
- ✓ Κυρώσεις Παραβίασης Δικαιώματος

ΜΕΡΟΣ Β: Βιομηχανική Ιδιοκτησία

- ✓ Οργανισμός Βιομηχανικής
Ιδιοκτησίας
- ✓ Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας
- ✓ Πιστοποιητικό Υποδείγματος
Χρησιμότητας

A black and white photograph of a business meeting in a modern office. Several people are seated around a white table, looking at documents and talking. A woman in the foreground is wearing glasses and looking at a smartphone. The scene is brightly lit, likely from large windows in the background. A blue geometric graphic is overlaid on the right side of the image.

Νομικό Πλαίσιο - Ορισμοί

Νομικό Πλαίσιο - Ορισμοί

Σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, ο βασικός νόμος που καλύπτει θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα είναι ο ν.2121/1993 «Πνευματική Ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα»

- ✓ Ως **πνευματική ιδιοκτησία** (Copyright), νοείται το αποκλειστικό δικαίωμα του **δημιουργού** πάνω στο **έργο** του. Προστατεύεται από τη νομοθεσία ώστε να μην γίνεται χρήση και εκμετάλλευση του έργου χωρίς τη γνώση του δημιουργού του.
- ✓ Ως **έργο** σύμφωνα με την νομοθεσία νοείται «κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως τα γραπτά ή προφορικά κείμενα, οι μουσικές συνθέσεις με κείμενο ή χωρίς, τα θεατρικά έργα με μουσική ή χωρίς, οι χορογραφίες και οι παντομίμες, τα οπτικοακουστικά έργα, τα έργα των εικαστικών τεχνών στα οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα χαρακτηριστικά έργα και οι λιθογραφίες, τα αρχιτεκτονικά έργα, τα φωτογραφικά έργα, τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών οι εικονογραφήσεις, οι χάρτες, τα τρισδιάστατα έργα που αναφέρονται στη γεωγραφία, την τυπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη». Ως έργο θεωρούνται επίσης οι διασκευές, μεταφράσεις, προσαρμογές έργων της λαϊκής παράδοσης καθώς και οι συλλογές έργων ή εκφράσεων (πχ εγκυκλοπαίδειες, ανθολογίες).

Νομικό Πλαίσιο - Ορισμοί

Σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 του ν.2121/1993 ως έργα θεωρούνται και τα προγράμματα των ηλεκτρονικών υπολογιστών καθώς και το υλικό σχεδιασμού τους.

- ✓ **Δημιουργός** νοείται το φυσικό πρόσωπο, υποκείμενο του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας.
- ✓ Ο δημιουργός ενός έργου έχει το δικαίωμα της εκμετάλλευσής του (**περιουσιακό δικαίωμα**) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού του δεσμού ως προς αυτό (**ηθικό δικαίωμα**)
- ✓ Πρωταρχικός δικαιούχος τόσο του περιουσιακού όσο και του ηθικού δικαιώματος επί αυτού, είναι ο δημιουργός του.

A black and white photograph of a business meeting. Several people are seated around a white table, looking at documents. A woman in the foreground is wearing glasses and looking down at a smartphone. A red banner with white text is overlaid across the middle of the image. The background shows a modern office setting with large windows.

Περιουσιακό και Ηθικό δικαίωμα

Περιουσιακό και Ηθικό Δικαίωμα

Περιουσιακό δικαίωμα: δίνει τη δυνατότητα στο δημιουργό να επιτρέπει ή να απαγορεύει:

- ✓ την εγγραφή ή αναπαραγωγή του έργου με κάθε μέσο
- ✓ τη μετάφραση, προσαρμογή, διασκευή ή οποιαδήποτε άλλη μετατροπή επί του έργου
- ✓ τη θέση σε κυκλοφορία του πρωτότυπου ή αντιτύπου του έργου με δανεισμό, μεταβίβαση κυριότητας ή με εκμίσθωση
- ✓ την παρουσίαση του έργου στο κοινό
- ✓ τη δημόσια εκτέλεση του έργου
- ✓ τη μετάδοση ή αναμετάδοση του έργου με οποιονδήποτε τρόπο (ραδιόφωνο, τηλεόραση, ηλεκτρομαγνητικά μέσα κ.ο.κ)
- ✓ την εισαγωγή αντιτύπων του έργου στην Ελλάδα από το εξωτερικό

Ηθικό Δικαίωμα: δίνει στον δημιουργό τις παρακάτω εξουσίες:

- ✓ της δημοσίευσης, της απόφασης δηλαδή για τον τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο που θα γίνει προσιτό στο κοινό
- ✓ της πατρότητας, της αξίωσης δηλαδή να γίνεται μνεία του ονόματός του στα αντίτυπα του έργου, σε κάθε δημόσια χρήση αυτού, ή αντίστοιχα να διατηρεί

Περιουσιακό και Ηθικό Δικαίωμα

την ανωνυμία του ή να χρησιμοποιεί ψευδώνυμο

- ✓ της απαγόρευσης τροποποίησης, παραμόρφωσης, περικοπής του έργου κατά τη προβολή του στο κοινό
- ✓ της προσπέλασης στο έργο του, έστω και εάν το περιουσιακό δικαίωμα ανήκει σε άλλον, οπότε η προσπέλαση πρέπει να γίνεται με τρόπο που ενοχλεί λιγότερο τον δημιουργό
- ✓ της μετάνοιας, της δυνατότητας δηλαδή που του δίνει ο νόμος να υπαναχωρήσει από συμβάσεις μεταβίβασης των δικαιωμάτων του ή εκμετάλλευσης του έργου του, σε περίπτωση που έχουν μεταβληθεί οι πεποιθήσεις του σχετικά με αυτό

Οι σημαντικότερες **εξαιρέσεις** σχετικά με τους περιορισμούς στη χρήση πνευματικής ιδιοκτησίας είναι:

- ✓ **Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση:** στο βαθμό που δεν θίγει την εκμετάλλευση ενός έργου, επιτρέπεται η αναπαραγωγή του σε στενό οικογενειακό περιβάλλον χωρίς την έγκριση του δημιουργού
- ✓ **Παράθεση αποσπασμάτων:** χωρίς την έγκριση του δημιουργού ή την καταβολή αμοιβής στο πλαίσιο της υποστήριξης συγκεκριμένων θέσεων που στηρίζονται στο έργο
- ✓ **Χρήση για λόγους ενημέρωσης:** για λόγους ενημέρωσης της κοινής γνώμης, επιτρέπεται η αναπαραγωγή λόγων, δημοσιεύσεων κ.ο.κ

A black and white photograph of a business meeting in a modern office. Several people are seated around a white table, looking at documents. The scene is brightly lit, with large windows in the background. A red banner is overlaid on the image, containing the text 'Μεταβίβαση – Διάρκεια Δικαιώματος'.

Μεταβίβαση – Διάρκεια
Δικαιώματος

Μεταβίβαση – Διάρκεια Δικαιώματος

- ✓ Το περιουσιακό δικαίωμα μπορεί να μεταβιβαστεί μεταξύ ζώντων ή για λόγους θανάτου
- ✓ Αντιθέτως το ηθικό δικαίωμα δεν δύναται να μεταβιβαστεί μεταξύ ζώντων. Μετά το θάνατο του δημιουργού τα συγγενικά πρόσωπα οφείλουν να ασκούν το δικαίωμα σύμφωνα με τη θέλησή του δημιουργού του, εφόσον αυτή έτσι έχει εκφραστεί
- ✓ Δικαιοπραξίες που αφορούν τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος είναι άκυρες αν δεν έχουν καταρτιστεί εγγράφως
- ✓ Η διάρκεια της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης του πνευματικού δικαιώματος περιορίζεται στα πέντε (5) έτη
- ✓ Σε περίπτωση μεταβίβασης του δικαιώματος εκείνος που αποκτά το δικαίωμα οφείλει σε εύλογο χρονικό διάστημα να καταστήσει το έργο προσιτό στο κοινό με τον κατάλληλο τρόπο εκμετάλλευσης
- ✓ Η μεταβίβαση της κυριότητας του υλικού φορέα, όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, σε πρωτότυπο ή αντίγραφο ή αντίτυπο, δεν επιφέρει μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ούτε δικαιώματα εκμετάλλευσης του έργου, εκτός αν εγγράφως έχει συμφωνηθεί το αντίθετο ήδη με τον αρχικό δικαιούχο του περιουσιακού δικαιώματος.

Μεταβίβαση – Διάρκεια Δικαιώματος

- ✓ Η πνευματική ιδιοκτησία ενός έργου έχει διάρκεια όσο η ζωή του δημιουργού και εβδομήντα (70) χρόνια μετά τον θάνατό του. Τα έτη αυτά υπολογίζονται από την 1^η Ιανουαρίου του έτους που έπεται του θανάτου του δημιουργού.
- ✓ Μετά τη λήξη της προστασίας της πνευματικής Ιδιοκτησίας, το Δημόσιο όπως αυτό εκπροσωπείται από τον Υπουργό Πολιτισμού μπορεί να ασκεί τις εξουσίες αναγνώρισης της πατρότητας του δημιουργού και τις εξουσίες προστασίας του έργου που απορρέουν από το ηθικό δικαίωμα
- ✓ Για τα ανώνυμα ή ψευδώνυμα έργα η πνευματική ιδιοκτησία διαρκεί εβδομήντα (70) χρόνια από τη στιγμή που το έργο κατέστη γνωστό στο κοινό. Το ίδιο χρονικό όριο ισχύει και για έργα που δημοσιεύονται σε τόμους ή τμήματα.
- ✓ Η διάρκεια της προστασίας που χορηγείται στους εκτελεστές ή ερμηνευτές καλλιτέχνες ορίζεται σε πενήντα τουλάχιστον χρόνια από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε η εγγραφή της εκτέλεσης σε φωνογράφημα
- ✓ Για τους παραγωγούς φωνογραφημάτων η διάρκεια προστασίας δικαιώματος ορίζεται στα πενήντα (50) χρόνια από το έτος που δημοσιεύτηκε το φωνογράφημα

Κυρώσεις Παραβίασης Δικαιώματος

Κυρώσεις Παραβίασης Δικαιώματος

Σε κάθε περίπτωση παραβίασης του πνευματικού δικαιώματος ενός έργου, προβλέπονται Αστικές, Διοικητικές και Ποινικές Κυρώσεις

- ✓ **Αστικές Κυρώσεις:** Ο δημιουργός ενός έργου σε περίπτωση προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας μπορεί να κάνει **αγωγή για άρση της προσβολής, για αποζημίωση ηθικής βλάβης και για αδικαιολόγητο πλουτισμό και κέρδος**. Ο δικαιούχος μπορεί να απαιτήσει ακόμα και την καταβολή του κέρδους που δημιουργήθηκε από τη παράνομη εκμετάλλευση του έργου.
- ✓ **Διοικητικές Κυρώσεις:** Προβλέπεται διοικητικό πρόστιμο για όσους αναπαράγουν, διανέμουν προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, φωνογραφήματα αποθηκευμένα σε οποιοδήποτε μέσο αποθήκευσης καθώς και αντίγραφα σε υλικούς φορείς ήχου που περιλαμβάνουν έργα που καλύπτονται από την πνευματική ιδιοκτησία. Το πρόστιμο ανέρχεται στο ύψος των 1.000 € για κάθε παράνομο αντίγραφο και είναι ανεξάρτητο λοιπών κυρώσεων.
- ✓ **Ποινικές Κυρώσεις:** Για τις παραβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας προβλέπεται ποινή φυλάκισης ενός έτους και χρηματικό πρόστιμο που κυμαίνεται από 2.900 € έως 15.000 €. Ειδικά αν διαπιστωθεί απώλεια εσόδων ή προκληθείσα οικονομική ζημία η ποινή φυλάκισης αυξάνεται στα δύο χρόνια. Σε περίπτωση παράνομης εκμετάλλευσης σε «εμπορική κλίμακα» η ποινή φυλάκισης ανέρχεται στα 10 έτη παράλληλα με την επιβολή χρηματικής ποινής, ενώ αφαιρείται και η άδεια λειτουργίας της επιχείρησης που προέβη στην αξιόποινη πράξη.

ΜΕΡΟΣ Α: Πνευματική Ιδιοκτησία

- ✓ Νομικό Πλαίσιο – Ορισμοί
- ✓ Περιουσιακό και Ηθικό δικαίωμα
- ✓ Μεταβίβαση – Διάρκεια Δικαιώματος
- ✓ Κυρώσεις Παραβίασης Δικαιώματος

ΜΕΡΟΣ Β: Βιομηχανική Ιδιοκτησία

- ✓ Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας
- ✓ Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας
- ✓ Πιστοποιητικό Υποδείγματος Χρησιμότητας

A black and white photograph of a business meeting in a modern office. Several people are seated around a white table, looking at documents. The scene is brightly lit, with large windows in the background. A red banner is overlaid on the image, containing the title in Greek. The image is framed by a blue geometric shape on the right side.

Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

- ✓ Βιομηχανική ιδιοκτησία είναι η έννοια γένους για τα δικαιώματα Διανοητικής ιδιοκτησίας (ονομάζουμε τα δικαιώματα των δημιουργών που προκύπτουν από τη δημιουργία ενός προϊόντος του νου, το οποίο έτσι αντιμετωπίζεται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο), που προορίζονται αποκλειστικά για **οικονομική εκμετάλλευση**. Ειδικότερα, πρόκειται για ένα σύνολο κανόνων που προστατεύουν την ευρεσιτεχνία και το βιομηχανικό υπόδειγμα, το σήμα, το βιομηχανικό σχέδιο, οι γεωγραφικές ονομασίες προέλευσης, οι τοπογραφίες ημιαγωγών και το δικαίωμα σε ποικιλίες φυτών. Η βιομηχανική ιδιοκτησία διακρίνεται έτσι από την πνευματική ιδιοκτησία, η οποία, αν και δεν αποκλείει καθόλου την οικονομική εκμετάλλευση, αφορά κατά κύριο λόγο (τουλάχιστον ιστορικά) έργα λόγου και τέχνης.
- ✓ Το βασικό νομικό πλαίσιο που καλύπτει θέματα Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας στην Ελλάδα είναι ο νόμος 1733/1987 «Μεταφορά Τεχνολογίας, εφευρέσεις, τεχνολογική καινοτομία και σύσταση Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας»
- ✓ Ο **Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας** είναι ο υπεύθυνος φορέας για θέματα που άπτονται της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας στην Ελλάδα. Έχει την αρμοδιότητα για την καταχώρηση των εφευρέσεων, βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων στην ελληνική επικράτεια.

Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

Συγκεκριμένα οι σημαντικότερες ενέργειες τις οποίες αναλαμβάνει ο Ο.Β.Ι. είναι:

- ✓ Κατοχυρώνει τις εφευρέσεις στην ελληνική επικράτεια χορηγώντας παράλληλα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, πιστοποιητικά υποδείγματος χρησιμότητας και άλλους τίτλους προστασίας
- ✓ Κατοχυρώνει τις τοπογραφίες ολοκληρωμένων κυκλωμάτων
- ✓ Προστατεύει τα βιομηχανικά σχέδια
- ✓ Λειτουργεί ως γραφείο παραλαβής αιτήσεων για Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας, για την προστασία της εφεύρεσης σε οποιαδήποτε από τα κράτη-μέλη της Σύμβασης του Μονάχου
- ✓ Συνεργάζεται με ομοειδείς οργανισμούς άλλων χωρών, με διεθνείς οργανισμούς, με ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς της χώρας καθώς και με οργανισμούς και τράπεζες πληροφοριών
- ✓ Ενέχει θέση γραφείου παραλαβής αιτήσεων για την προστασία των βιομηχανικών σχεδίων σε διεθνές επίπεδο
- ✓ Παρέχει υπηρεσίες τεχνολογικής πληροφόρησης στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο, μέσω τριών ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών
- ✓ Καταχωρεί σε ειδικό μητρώο τις Συμβάσεις Μεταφοράς Τεχνολογίας

A black and white photograph of a business meeting. Several people are seated around a white table, looking at documents and talking. A woman in the foreground is wearing glasses and a watch, looking down at a device. A red banner with white text is overlaid on the image.

Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας

Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας

Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας: Αποτελεί διοικητική πράξη που εκδίδεται από τον ΟΒΙ. Με την πράξη αυτή παρέχεται στον δικαιούχο απόλυτο και αποκλειστικό δικαίωμα επί της ευρεσιτεχνίας με χρονικό περιορισμό.

Προϋποθέσεις χορήγησης Διπλώματος ευρεσιτεχνίας: Για να χορηγηθεί δίπλωμα ευρεσιτεχνίας πρέπει να τηρούνται οι παρακάτω συνθήκες:

- ✓ Να υπάρχει εφεύρεση, να στηρίζεται δηλαδή σε ερευνητική ιδέα-κανόνα που δεν χρειάζεται περαιτέρω επεξήγηση και μπορεί να εφαρμοστεί από τρίτους. Η εφεύρεση ανάγεται στο οργανικό ή στον ανόργανο κόσμο (εφεύρεση χημικής ουσίας, εφεύρεση μηχανής)
- ✓ Η εφεύρεση πρέπει να είναι νέα και να εμπεριέχει εφευρετική δραστηριότητα
- ✓ Η εφεύρεση πρέπει να είναι βιομηχανικώς εκμεταλλεύσιμη, δηλαδή να αποτελεί αντικείμενο οικονομικής εκμετάλλευσης και να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας
- ✓ Δεν αποτελούν εφεύρεση οι μέθοδοι χειρουργικής και θεραπευτικής αγωγής ή οι διαγνωστικές μέθοδοι που εφαρμόζονται στο ανθρώπινο σώμα ή στο σώμα των ζώων
- ✓ Δεν χορηγείται δίπλωμα εφεύρεσης για εφευρέσεις των οποίων η εφαρμογή αντίκειται στη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη

Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας

Αξιοποίηση Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας: Ο κάτοχος διπλώματος ευρεσιτεχνίας έχει τη δυνατότητα οικονομικής εκμετάλλευσης του με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

- ✓ **Μεταβίβαση του δικαιώματος:** Πραγματοποιείται εγγράφως και έχει ισχύ από τη στιγμή που καταχωρείται στο μητρώο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Οι από κοινού κάτοχοι διπλώματος ευρεσιτεχνίας μπορούν, ο καθένας ξεχωριστά, να μεταβιβάζουν με έγγραφη συμφωνία το μερίδιο τους στο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Η μεταβίβαση γίνεται ελεύθερα χωρίς την υποχρέωση μεταβίβασης του φορέα (επιχείρησης) που εκμεταλλεύεται το δικαίωμα
- ✓ **Ενεχυρίαση, Επικαρπία, Διεκδίκηση ευρεσιτεχνίας:** Το δικαίωμα της ευρεσιτεχνίας, και το δικαίωμα στην εφεύρεση αποτελούν αντικείμενο ενεχύρου και επικαρπίας σαν περιουσιακά στοιχεία που θεωρούνται.
- ✓ **Άδειες Εκμετάλλευσης:** Ο δικαιούχος ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας μπορεί να μεταβιβάσει την εξουσία περιουσιακής εκμετάλλευσης αυτού. Η παραχώρηση αυτή είναι γνωστή ως άδεια εκμετάλλευσης και στηρίζεται σε δικαστική απόφαση ή σε σύμβαση. Σε περίπτωση κοινού διπλώματος ευρεσιτεχνίας απαιτείται η σύμφωνη γνώμη όλων των συνδικαιούχων.

Η **διάρκεια** του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ορίζεται στα είκοσι (20) έτη και ξεκινάει από την επόμενη ημέρα κατάθεσης της αίτησης για τη χορήγησή του.

A black and white photograph of a business meeting in a modern office. Several people are seated around a white table, looking at documents. The scene is brightly lit, with large windows in the background. A red banner is overlaid on the image, containing the text 'Πιστοποιητικό Υποδείγματος Χρησιμότητας'.

Πιστοποιητικό Υποδείγματος
Χρησιμότητας

Πιστοποιητικό Υποδείγματος Χρησιμότητας

- ✓ Χορηγείται για κάθε τρισδιάστατο αντικείμενο που εμφανίζεται ως νέο, βιομηχανικά εκμεταλλεύσιμο και εφαρμόσιμο με σκοπό την επίλυση τεχνικών προβλημάτων. Τα αντικείμενα πρέπει να έχουν συγκεκριμένη μορφή και σχήμα, όπως εργαλεία, όργανα ή εξαρτήματα αυτών.
- ✓ Είναι δυνατόν κατά την αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνία να γίνει τροποποίηση της αίτησης για πιστοποιητικό υποδείγματος χρησιμότητας αν τούτο κριθεί αναγκαίο.
- ✓ Η διάρκεια χρήσης του πιστοποιητικού υποδείγματος χρησιμότητας ορίζεται στα επτά (7) χρόνια, είτε πρόκειται για αρχική αίτηση, είτε για μετατροπή αιτήσεως χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας.
- ✓ Η αίτηση για τη χορήγηση πιστοποιητικού υποδείγματος χρησιμότητας υποβάλλεται στον Ο.Β.Ι. Κατατίθεται η αίτηση και ακολουθεί διάστημα τεσσάρων (4) μηνών για τυχόν διορθώσεις ή συμπληρώσεις ελλείψεων. Με το πέρας των τεσσάρων μηνών χορηγείται το Π.Υ.Χ